

Ton Schilling

Via de verhuizing van mijn oudste zus Lucie kwam ik in het bezit van de complete jaargang Katholieke Illustraties uit 1949.

In die verzameling een boekwerk van zo ongeveer 15 kilo kwam ik tal van verhalen tegen. Verhalen uit de hele wereld en ook verhalen uit Nederlands Indie geschreven door Ton Schilling.

Schilling was zelf onderdeel van het leger¹ en ook een zeer begenadigd schrijver. Sommige mensen noemen hem een romanticus maar als ik zijn verhalen lees tref ik een realist aan, iemand met een zeer ontwikkeld waarnemingsvermogen en een diep psychologisch inzicht. Hij schreef hoe het was voor hem als soldaat en wat andere Nederlandse soldaten dagelijks meemaakte. Hij liet Indie spreken.

De situatie was uitterst gecompliceerd in Nederlands Indie. Onafhankelijkheids bewegingen waren actief, de Japanse bezetting, de tweede wereld oorlog. De bendes die actief waren en steeds meer de beschikking kregen over wapens. In deze heksenketel moest het Nederlandse leger “de orde” bewaken en de burgers beschermen!

Verder kwamen er via berichten steeds meer zaken in het nieuws. Het leger werd besmeerd door meestal politiek gekleurde kritiek.

Hoe moet je dan je werk blijven doen?

Na de onafhankelijkheid van Indonesië in 1949 keerden de troepen terug naar Nederland. Onder hen de vele KNIL soldaten en Ambonezen. Het akkoord van Lingadjati² uit 1947 dat een federatief verband inhield tussen Nederland en de nieuw te vormen Indonesische Republiek, werd door een inlegvelletje onderuit gehaald en had de twee politionele acties tot gevolg. De politionele acties waren gericht tegen de republikeinse guerrilla acties van de kant van de onafhankelijkheids bewegingen, die het inlegvelletje uit Den Haag afwezen. De inzet van gouverneur-generaal Huib van Mook³ werd politiek teniet gedaan met alle gruwelijke gevolgen vandien.

Ton Schilling zette zijn betrokkenheid met de Ambonnezen in Nederland voort door zijn inzet voor de RMS.

Wij zijn Ton Schilling veel dank verschuldigd dat hij ons op een zo voortreffelijke wijze deel heeft laten nemen, ook nog jaren later, aan de situatie die er ter plekke was.

---

¹ OvW luitenant OorlogsVrijWilligers

² https://nl.wikipedia.org/wiki/Commissie-Generaal_voor_Nederlands-Indi%C3%AB

³ https://nl.wikipedia.org/wiki/Huib_van_Mook